

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2015-1-70

(Devralma)

Karar Sayısı : 15-42/687-244

Karar Tarihi : 02.12.2015

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Ömer TORLAK

Üyeler : Arslan NARİN, Fevzi ÖZKAN, Dr. Metin ARSLAN,
Doç. Dr. Tahir SARAÇ, Kenan TÜRK

B. RAPORTÖRLER: Mert KARAMUSTAFAOĞLU, Cemal Ökmen YÜCEL,
Hakan EREK, M. Safa UYGUR, Yavuz KÜÇÜKTAŞÇI

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN

: Akpol İnşaat Mühendislik Proje ve Ticaret A.Ş.

Temsilcisi: Dr. Kemal Tahir SU

Mustafa Kemal Mah. 2146.Sok. Demirler Atlas Plz. No:14 D:13-14
06510 Çankaya/Ankara

(1) **D. DOSYA KONUSU:** Prima Energy Trading LLC.'nin Promak Enerji Sanayi ve Ticaret A.Ş.'deki %40 oranında hissesinin ve dolayısıyla Enerco Enerji Sanayi ve Ticaret A.Ş. ve Avrasya Gaz A.Ş.'deki anılan teşebbüse ait hisselerin kontrolünün Akpol İnşaat Mühendislik Proje ve Ticaret A.Ş. tarafından devralınması işlemine izin verilmesi talebi.

(2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına en son 17.11.2015 tarihinde giren bildirim üzerine düzenlenen 24.11.2015 tarih ve 2015-1-70/Öİ sayılı rapor görüşülerek karara bağlanmıştır.

(3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda, bildirim konu işleme izin verilmesinde sakınca bulunmadığı ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

(4) Başvuruda, dolaylı olarak Gazprom Export LLC (GAZPROM) tarafından kontrol edilen Prima Energy Trading LLC.'nin (PET) Promak Enerji Sanayi ve Ticaret A.Ş.'de (PROMAK) sahip olduğu %40 oranındaki hissenin Akpol İnşaat Mühendislik Proje ve Ticaret A.Ş. (AKPOL) tarafından devralınması işlemine izin verilmesi talep edilmektedir.

(5) Daha önce Kurulumuzun 18.07.2013 tarih ve 13-46/585-256 sayılı kararıyla PET ile AKPOL'ün, PROMAK üzerinde ortak kontrol tesis etmek yoluyla Enerco Enerji Sanayi ve Ticaret A.Ş. (ENERCO) ve Avrasya Gaz A.Ş.'nin (AVRASYA) ortak kontrolüne sahip olmaları işlemine izin verilmiştir. Ortak kontrol işlemi kapsamında AKPOL ve PET'in aralarında imzaladığı "Alım-Satım Sözleşmesi" kapsamında taraflar karşılıklı olarak birbirlerine satın alma opsiyonu tanımış ve bu opsiyonu hisse devirlerinin gerçekleştirildiği tarihten itibaren iki yıl boyunca kullanabilme hakkı hükme bağlanmıştır.

(6) Yapılan başvuru ile AKPOL, ilgili sözleşme hükmüne dayanarak PROMAK'ın %40 hissesini PET'ten devralmak istemektedir. Bildirilen işlem çerçevesinde, PROMAK'ın işlem öncesi ve sonrasındaki hissedarlık yapısına aşağıdaki tabloda yer verilmiştir:

Tablo 1- PROMAK'ın İşlem Öncesi ve Sonrası Hissedarlık Yapısı

Devralma Öncesi		Devralma Sonrası	
Hissedar/Grup	Hisse Oranı (%)	Hissedar/Grup	Hisse Oranı (%)
AKPOL	(.....)	AKPOL	(.....)
PET	(.....)	PET	-
Mehmet Fatih BALTACI	(.....)	Mehmet Fatih BALTACI	(.....)
Murad Abdurrahman BALTACI	(.....)	Murad Abdurrahman BALTACI	(.....)
Mehlika Betül BALTACI	(.....)	Mehlika Betül BALTACI	(.....)
TOPLAM	100		100

- (7) Tablo 1'de görüldüğü üzere, başvuru konusu işlemin gerçekleşmesinin ardından AKPOL, PROMAK üzerinde tam kontrol elde etmektedir. Öte yandan, dosya mevcudu bilgilere göre PROMAK'ın herhangi bir pazarda faaliyeti bulunmamaktadır. Bu nedenle, PROMAK'ın tam kontrolünün devralınması işlemi, anılan teşebbüsün ortak kontrolüne sahip olduğu ENERCO ve AVRASYA nezdinde kontrol uygulayan tarafların değişmesine yol açacaktır. İşlem sonrasında AKPOL aracılığıyla PROMAK'ın tek başına kontrolünü elde edecek olan Baltacı Grubu, PROMAK üzerinden ENERCO ve AVRASYA'nın da ortak kontrolünü elde etmiş olacaktır.
- (8) Bildirim formu ve eklerinde sunulan bilgi ve belgeler çerçevesinde, işlemin, PROMAK, ENERCO ve AVRASYA'nın kontrolünde kalıcı değişiklik meydana getirmesi nedeniyle 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in 5. maddesi çerçevesinde bir devralma olduğu anlaşılmıştır. Öte yandan işlem, aynı Tebliğ'in 7. maddesinin (a) bendinde öngörülen eşiklerin aşılması nedeniyle izne tabidir.
- (9) Kurulumuzun yukarıda sözü edilen PET ve AKPOL'ün, PROMAK üzerinde ortak kontrol tesis etmesine ilişkin 18.07.2013 tarih ve 13-46/585-256 sayılı kararında, ilgili ürün pazarı "doğal gazın tedariki ve arzı" pazarı; ilgili coğrafi pazar ise "Türkiye Cumhuriyeti" olarak belirlenmiştir. Bununla birlikte, dosya konusu açısından alternatif pazar tanımlarının rekabet yönünden endişeye neden olmadığı anlaşıldığından, "İlgili Pazarın Tanımlanmasına İlişkin Kılavuz"un 20. paragrafı göz önünde bulundurularak, ilgili pazar tanımı yapılmamıştır.
- (10) Kurumumuza bildirilen işlem kapsamında devralan AKPOL'ün kontrolünü elinde bulunduran Baltacı Grubu'nun doğal gaz arzı ve tedariki pazarında toplamda %(.....) paya sahip olan ENERCO ve AVRASYA'nın ortak kontrolünü devraldığı, Baltacı Grubu'nun tam kontrolüne sahip olduğu Akfel Gaz Ticaret Sanayi A.Ş.'nin (AKFEL) de %(.....) pazar payı ile pazarda faaliyet gösterdiği anlaşılmaktadır.
- (11) Dosya kapsamında, yukarıda bahsi geçen Kurulumuz kararı çerçevesinde de belirtildiği üzere, ENERCO ve AVRASYA'nın tam işlevsel ortak girişimler oldukları ve ENERCO, AVRASYA ve AKFEL'in pazar payı bilgileri dikkate alındığında, söz konusu işlem sonucunda herhangi bir hakim durum meydana gelmesinin veya mevcut hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmayacağı anlaşılmaktadır.
- (12) Öte yandan, işlemin koordinasyon etkileri bakımından da değerlendirilmesi gerekmektedir. 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu (4646 sayılı Kanun) ile doğal gazın kaliteli, sürekli, ucuz, rekabete dayalı esaslar çerçevesinde çevreye zarar vermeyecek şekilde tüketicilerin kullanımına sunulması için, doğal gaz piyasasının serbestleştirilerek mali açıdan güçlü, istikrarlı ve şeffaf bir doğal gaz piyasasının oluşturulması ve bu piyasada bağımsız bir düzenleme ve denetimin sağlanması amaçlanmıştır. Bunun üzerine Boru Hatlarıyla Taşımacılık A.Ş.'nin (BOTAŞ) 18.02.1998 tarihinde GAZPROM ile imzalamış olduğu doğal gaz alım satım sözleşmeleri kapsamında, sözleşme devri yöntemiyle doğal gaz piyasasının

serbestleşmesine başlanılmıştır. Bu kapsamda halihazırda ENERCO, AVRASYA, Bosphorus Gaz Corporation A.Ş. (BOSPHORUS), Shell Enerji A.Ş. (SHELL), AKFEL, Batı Hattı Doğal Gaz Ticaret A.Ş. (BATI HATTI) ve Kibar Enerji San. Dağ. A.Ş. (KİBAR ENERJİ) firmaları aracılığıyla uzun dönemli kontratlarla Türkiye'ye doğal gaz temin edilmektedir.

(13) 4646 sayılı Kanun'un geçici 2. maddesinde BOTAŞ'ın 2009 yılına kadar yıllık ithalat miktarının ulusal tüketimin %20'sine düşürüncüye kadar mevcut doğal gaz alım satım sözleşmelerinin kısmi veya bütün olarak tüm hak ve yükümlülükleri ile devredilmesi öngörülmüştür. Bununla birlikte, halihazırda doğal gaz tedariki ve arzı pazarının yapısı göz önüne alındığında, BOTAŞ'ın %79 pazar payıyla hâlen önemli bir konumda bulunduğu görülmektedir.

(14) Bu noktada, 18.07.2013 tarih ve 13-46/585-256 sayılı Kurulumuz kararında yer alan bazı değerlendirmelere değinmek yerinde olacaktır. Kurul söz konusu kararında;

"... 8 ithalatçı teşebbüs arasında BOTAŞ'dan sonra en büyük paya sahip olan 4'ünün bu işlemle birlikte rekabetçi davranışlarının koordinasyonuna yol açması riskini artıracak bir ortaklık yapısına kavuşması, söz konusu işlemi Kanun'un 4. maddesi kapsamında daha da hassas bir noktaya taşımaktadır. Bununla birlikte söz konusu risk bakımından sadece katılımcı sayısının değil, tarafların pazar payları ve potansiyellerinin de dikkate alınması gerekmektedir.

Bu noktada, piyasanın serbestleşme sürecinde olmasının, pazar payına dayalı hesaplamaları anlamlı bir gösterge olmaktan çıkardığı belirtilmelidir. Örneğin 2012 yılında sözleşme yenileme hakkını elde eden ve piyasaya ancak 2013 yılında giriş yapan Akfel, Batı Hattı ve Kibar Enerji pazar payı hesaplamalarında yer almamaktadır. Bu nedenle pazar payları yerine ilgili teşebbüslerin ithalat sözleşmeleri içindeki payları mevcut durum analizi ve geleceğe yönelik öngörüler bakımından daha anlamlı olacaktır. 4646 sayılı Kanun ile hedeflenen piyasa yapısı da dikkate alındığında, çapraz ortaklıklarla ilişkili hale gelen ithalatçı firmaların sahip olduğu uzun dönemli ithalat kontratlarının toplam ithalat kontratı içindeki payının ancak %20'nin üzerine çıkması halinde rekabetçi davranışların koordinasyonu riskinin ciddi anlamda ortaya çıkacağı ve işlemin bu riskten ötürü Kanun'un 4. maddesi kapsamına girebileceği kanaatine ulaşılmıştır.

Bosphorus, Avrasya, Enerco ve Akfel'in toplam uzun dönemli kontrat miktarı içindeki payları % (...) 'dir. Bu firmalar 8 ithalatçı firmadan 4'ünü teşkil etmekle birlikte, bu firmaların sahip oldukları toplam ithalat sözleşmesinin, toplam uzun dönemli ithalat sözleşmelerinin %20'sinin altında olmasından dolayı, işlemin rekabetçi davranışların koordinasyonu riski oluşturmayacağı kanaatine ulaşılmıştır."

denildiği görülmektedir.

(15) Söz konusu değerlendirmelerin işbu karar açısından da geçerli olduğu değerlendirilmektedir. Bu çerçevede işlem öncesinde BOSPHORUS, AVRASYA, ENERCO ve AKFEL ile oluşan çapraz hissedarlıkların toplam pazar payının işlem sonrasında (PROMAK ve dolayısıyla PET yolu ile GAZPROM'un kontrol etkisinin ortadan kalkmasıyla) düşeceği öngörülmektedir. Diğer bir deyişle, mevcut durumda Bosphorus+Enerco+Avrasya+Akfel olmak üzere toplamda yaklaşık olarak %(.....) olan çapraz hissedarlıklar yoluyla kontrol edilen pazar payı oranı, işlem sonrasında Enerco+Avrasya+Akfel olmak üzere yaklaşık %(.....)'e düşecektir. Böylelikle anılan teşebbüsler arasında koordinasyon riski azalacaktır.

- (16) Buna ilaveten Türkiye açısından en önemli doğalgaz tedarikçisi olan GAZPROM'un Türkiye'ye doğalgaz ithal eden iki ithalatçının kontrolünü devretmesi de anılan teşebbüsün yukarıda unvanlarına yer verilen ithalat şirketleri aracılığıyla sahip olduğu bu pazar gücünü kötüye kullanarak rekabet ihlalleri yapması ihtimalini azaltacaktır. Doğalgaz açısından çok önemli bir üretici konumunda olan GAZPROM'un, buna ilaveten Türkiye'nin ana doğalgaz sağlayıcısı konumunda olduğu ve doğalgaz fiyatlarını etkileyebilecek bir pazar gücüne sahip olduğu anlaşılmaktadır. Teşebbüsün hissedarlığının devam etmesi halinde, işlem konusu olan her iki ithalatçının doğalgaz alımlarını gelecekte de bir grup aidiyeti çerçevesinde GAZPROM'dan yapmak hususunda daha istekli olabilecekleri de göz önüne alınmalıdır. Dolayısıyla her iki teşebbüse ait GAZPROM hisselerinin devredilmesinin ve bir anlamda mezkur teşebbüsün etkisinin ortadan kaldırılmasının, anılan teşebbüslerin gelecekteki alımlarını daha özgürce ve rekabetçi saiklerle yapmalarını kolaylaştırabileceği sonucuna varılmıştır.
- (17) Yukarıda yer verilen tüm bilgi, belge ve değerlendirmeler çerçevesinde, işlem sonrasında dosya konusu pazarların rekabetçi yapısında önemli bir değişiklik yaşanmayacağı ve devralma işleminin ilgili pazarlarda rekabet sorununa yol açmayacağı kanaatine varılmıştır.

H. SONUÇ

- (18) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ kapsamında izne tabi olduğuna; işlem sonucunda aynı Kanun maddesinde yasaklanan nitelikte hâkim durum yaratılmasının veya mevcut hâkim durumun güçlendirilmesinin ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.